

Έτσι είναι άν έτσι νομίζετε...

Επικ. Καθηγητής Δημ. Μαυράκης
Διευθυντής του Κέντρου Ενεργειακής Πολιτικής και Ανάπτυξης

Το πόρισμα για τη διακοπή της ηλεκτροδότησης συνοψίζεται από τον ΥΠΑΝ σε τρία βασικά συμπεράσματα. Πρώτον ότι η διακοπή (black out) δεν είναι αποτέλεσμα σκόπιμων ενεργειών ή παραλείψεων, δεύτερον ότι τα έργα που ήταν προγραμματισμένα και υλοποιήθηκαν ΜΕΤΑ τις 12 Ιουλίου, εγγυώνται την ασφαλή και επαρκή τροφοδοσία της χώρας και τρίτον για μετά το 2005 χρειάζεται να αναληφθούν πρωτοβουλίες ενίσχυσης του συστήματος, ιδίως στο Νότο.

Αλλά αν δεν υπήρξαν *σκόπιμες ενέργειες ή παραλείψεις*, τι ακριβώς συνέβει ώστε τα έργα που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 12 Ιουλίου να συμπληρώνουν και να εγγυώνται την ασφαλή και επαρκή τροφοδοσία της χώρας

Το πόρισμα δέχεται ότι ούτε υπήρξε ούτε υπάρχει πρόβλημα διαθέσιμης ισχύος. Αν και υπάρχουν κάποια ερωτήματα για την μη αναφορά των βορείων διασυνδέσεων της χώρας, επιτέλους τίθεται ένα τέλος σε μία υφέρπουσα κινδυνολογία των τελευταίων ημερών.

Το πόρισμα δέχεται ότι το πρόβλημα δημιουργήθηκε από την αστάθεια στην οποία περιέπεσε το σύστημα καθώς στη διάρκεια της αιχμής της ζήτησης ευρέθησαν εκτός λειτουργίας κρίσιμες μονάδες παραγωγής στο νότο και δεν είχαν συνδεθεί οι αναγκαίοι πυκνωτές στο δίκτυο.

Αλλά όπως και το πόρισμα δέχεται, η αυξανόμενη, λόγω κλιματιστικών συσκευών, αστάθεια του συστήματος ήταν γνωστή από ετών. Τότε γιατί δεν ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα εγκαίρως; Και ποιά αρχή ήταν υπεύθυνη γι αυτό; Όπως είναι γνωστό, το θέμα της χωροθέτησης και αδειοδότησης νέων μονάδων ανήκει στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ). Δεν θα έπρεπε να έχουν γίνει οι αναγκαίες μελέτες και προκηρύξεις; Πως χαρακτηρίζεται αυτή η στάση της ΡΑΕ, με δεδομένο και τον πακτωλο χρημάτων που είχε στη διάθεση της για την εκπόνηση μελετών;

Στη Βοιωτία υπάρχει μία μονάδα 120 MW η οποία, όπως αναφέρουν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στην επιτροπή, όφειλε να λειτουργεί ως εφεδρεία και επικουρία του συστήματος από 1 Ιουνίου 2004. Αυτή τη μονάδα όταν τη χρειάστηκε το σύστημα δεν ήταν διαθέσιμη. Το πόρισμα αρνείται να σχολιάσει το θέμα. Μήπως όμως η ΡΑΕ έχει κάποια απάντηση, αφού αυτή είναι υπεύθυνη για την ρύθμιση της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στη χώρα. Και πως θα μπορούσε το πόρισμα να χαρακτηρίσει αυτή τη κατάσταση;

Στο πόρισμα γίνεται εκτενής αναφορά στις ενισχύσεις που έγιναν στο δίκτυο ΜΕΤΑ το black – out, αν όμως δεν απατώμαι το πόρισμα έχει ως στόχο τη διερεύνηση των αιτίων που ωδήγησαν στην 12 Ιουλίου, έτσι δεν είναι;

Για ποιό λόγο οι ενισχύσεις του δικτύου δεν έγιναν πριν από το black-out; Η κεντρική διοίκηση της ΔΕΗ ΕΓΝΩΡΙΖΕ ότι κάθε χρόνο η αιχμή της ζήτησης πραγματοποιείται στη διάρκεια του Ιουλίου και επομένως όφειλε να έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα εγκαίρως. Τα έλαβε; Το πόρισμα τηρεί αιδήμονα σιγή.

Το πόρισμα κάνει εκτενή αναφορά στους πυκνωτές που ετέθησαν σε λειτουργία ΜΕΤΑ τη διακοπή. Δεν έπρεπε όλοι αυτοί οι πυκνωτές να έχουν τεθεί σε λειτουργία

εγκαίρως και πριν από τον Ιούλιο; Αυτή τη συμπεριφορά της κεντρικής διοίκησης της ΔΕΗ πως θα έπρεπε να την χαρακτηρίσει το πόρισμα;

Και για να μη υποβαμισθεί η σημασία των πυκνωτών στην αποφυγή της κρίσης, μεταφέρω το συμπέρασμα της τεχνικής έκθεσης (σελ.7) που συνοδεύει το πόρισμα και στο οποίο αναγράφονται (με ψιλά γράμματα είναι η αλήθεια...) ότι «εάν στις 12/7/2004 ήταν σε λειτουργία όλοι οι πυκνωτές που αναφέρθηκαν παραπάνω το σύστημα ΜΠΟΡΟΥΣΣΕ να ξεπεράσει και την απώλεια του Αλιβερίου 3, αν και με πολύ χαμηλές τάσεις». Τώρα αν υπήρχε και η μονάδα της Βοιωτίας που αναφέρθηκε προηγουμένως, τότε η κρίση θα είχε αποφευχθεί.

Βέβαια όλες αυτές τις «μή δράσεις» το πόρισμα αρνείται να τις χαρακτηρίσει ως παραλείψεις, όμως κάποιος χαρακτηρισμός πρέπει να υπάρχει...

Το πόρισμα, στο ιστορικό της κατάπτωσης του συστήματος, δέχεται ότι στις 12 Ιουλίου, μεταξύ των άλλων, οι μονάδες του νότου ΑΗΣ Μεγαλόπολη – 1 (125 MW), ΑΗΣ Λαύριο – 2 (300 MW) μαζί με την ΑΗΣ Πτολεμαΐδα –2 ήσαν εκτός λειτουργίας λόγω βλαβών. Μάλιστα η μονάδα του Λαυρίου αν και είχε μόλις τον προηγούμενο μήνα συμπληρώσει το πρόγραμμα ετήσιας συντήρησης... παρουσίασε βλάβες. Όμως η ΔΕΗ οφείλει να έχει διαθέσιμες και σε λειτουργία στη διάρκεια της αιχμής ΟΛΕΣ τις μονάδες της και ιδιαίτερα αυτές του νότου. Το πόρισμα δεν αναφέρει αν η κεντρική διοίκηση της ΔΕΗ πέραν των τύπων άσκησε και ουσιαστική, επιβαλλόμενη και επισταμένη επίβλεψη σε αυτό το κρίσιμο σημείο και αν ναι πως δικαιολογούνται όλες αυτές οι βλάβες τη κρίσιμη στιγμή.

Θα είναι δηλαδή εύλογο να συμβούν και στη διάρκεια των αγώνων;

Το πόρισμα αναφέρεται σε λάθος χειρισμούς που έγιναν στη διάρκεια της κρίσης από το προσωπικό της ΔΕΗ. Αν έτσι έχει η κατάσταση, πως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η αδυναμία της κεντρικής διοίκησης να εκπαιδεύσει το προσωπικό της;

Εκεί όμως που το πόρισμα δημιουργεί απορίες είναι στη παρουσίαση της τελικής φάσης της κρίσης. Μετά την αστοχία συγχρονισμού του Λαυρίου 2 στις 12.22 ο ΔΕΣΜΗΕ ζήτησε αποκοπή φορτίων. Το πόρισμα αναφέρει ότι στις 12.30 υλοποιήθηκε αποκοπή 80 MW. Δύο ερωτήματα πρέπει να απαντηθούν. Πόσα ακριβώς ΖΗΤΗΣΕ ο ΔΕΣΜΗΕ; Γιατί η ΔΕΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕ 8 ολόκληρα λεπτά να εκτελέσει την εντολή του ΔΕΣΜΗΕ;

Στη συνέχεια το πόρισμα αναφέρει ότι η ΔΕΗ δέχθηκε νέα εντολή για περικοπή 200 MW που όμως ...δεν πρόλαβε να υλοποιήσει.

Τα ερωτήματα και πάλι είναι, μία ή δύο φορές ο ΔΕΣΜΗΕ ζήτησε αποκοπή 200 MW; Τι ώρα ζητήθηκε η δεύτερη αποκοπή των 200 MW; Ακόμη και τότε γιατί δεν εκτελέστηκε η εντολή, έστω και μέρος της; Γιατί βέβαια η εντολή δόθηκε ΠΡΙΝ απο το black –out, έτσι δεν είναι; Τι νόημα είχε να δωθεί μετά!!!

Μήπως δηλαδή ο ΔΕΣΜΗΕ έδινε εντολές και η ΔΕΗ δεν τις εκτελούσε; Μήπως; Μήπως η δικαιολογία ήτανε ότι τέτοια ρητή υποχρέωση δεν υφίσταται για τη ΔΕΗ; Μήπως δηλαδή υφίσταται κενό που δεν πρόβλεψε να ρυθμίσει, ως είχε υποχρέωση, η ΡΑΕ; Και πως θα έπρεπε να χαρακτηρίσει αυτή τη κατάσταση το πόρισμα, το οποίο σημειώνει με περιέργη άνεση ότι «το σύστημα που συμφωνήθηκε μεταξύ του ΚΕΕ του ΔΕΣΜΗΕ και του ΚΕΔ της ΔΕΗ ΣΕ ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ λειτούργησε». Τι σημαίνει αυτό το «σε γενικές γραμμές»; Δηλαδή δεν υπάρχει ρητή και σαφής ρύθμιση από τη ΡΑΕ όλα αυτά τα χρόνια; Δηλαδή από μία συμφωνία δύο

κατωτέρων κλιμακίων δύο διαφορετικών εταιρειών εξαρτάται η οικονομία ολόκληρης της χώρας; Και αυτό ονομάζεται ρύθμιση αγοράς και το πόρισμα ούτε καν το επισημαίνει;

Το πόρισμα καταλήγει σε προτάσεις δύο σελίδων, που λίγο πολύ θυμίζουν το γνωμικό «*άλλα λόγια να αγαπιόμαστε*» και επειδή οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι μπροστά μας καλά θα ήταν ο ΥΠΑΝ, ανεξάρτητα από τα μέτρα που θα θελήσει να πάρει μετά τους αγώνες, να επιμείνει σε ΔΥΟ μέτρα.

Πρώτον να διευκρινισθεί το απόλυτο δικαίωμα του ΔΕΣΜΗΕ να εφαρμόζει προγράμματα περικοπών, χωρίς καθυστερήσεις και διακοπές από τη ΔΕΗ, σε περιπτώσεις ανάγκης.

Δεύτερον να πεισθεί η κεντρική διοίκηση της ΔΕΗ, να πληρώσει υπερωρίες και επιδόματα αυξημένης ευθύνης στο προσωπικό των σταθμών και των τεχνικών συνεργείων της στη διάρκεια των Αγώνων.

Συνοψίζοντας και έχοντας διαβάσει το πλήρες πόρισμα θα μπορούσε να παρατηρήσει κανείς τα ακόλουθα:

1. Ο μήνας Ιούλιος είναι ο μήνας που κάθε χρόνο παρουσιάζεται η αιχμή της ζήτησης, αυτό δεν ελήφθη υπ' όψη από τη ΔΕΗ.
2. Όταν έπρεπε, δεν ελήφθησαν από τη ΡΑΕ οι αποφάσεις για δημιουργία νέων μονάδων στο νότο.
3. Η μία νέα μονάδα, στη Βοιωτία, που έπρεπε να είναι διαθέσιμη, δεν ήταν και τους λόγους θα πρέπει να τους εξηγήσει μάλλον η ΡΑΕ.
4. Οι πυκνωτές που θα μπορούσαν να αποτρέψουν τη κρίση δεν ήταν στη θέση τους και σε λειτουργία, με ευθύνη της ΔΕΗ.
5. Οι μονάδες του νότου παρουσίασαν βλάβες, αν και είχαν υποστεί συντήρηση και έπρεπε να ευρίσκονται σε λειτουργία, όπως βλάβες παρατηρήθηκαν και σε άλλα σημεία του δικτύου που ευρίσκονται στην ευθύνη της ΔΕΗ
6. Δεν είναι σαφές αν η ΔΕΗ εκτέλεσε αμέσως και στο ακέραιο τις εντολές αποκοπής φορτίων του ΔΕΣΜΗΕ
7. Δεν φαίνεται να υπάρχει, ως όφειλε, νομοθετημένη διαδικασία αντιμετώπισης κρίσεων από τη ΡΑΕ, κάτι που έπρεπε να έχει προηγηθεί της δημιουργίας του ΔΕΣΜΗΕ.

Μετά από όλα αυτά θα μπορούσε κανείς εύλογα να ισχυρισθεί ότι παρακολουθήσαμε το χρονικό μίας προαναγγελθείσης κρίσεως, για την οποία το πόρισμα ισχυρίζεται ότι «*Δεν υπήρξαν σκόπιμες ενέργειες ή παραλείψεις*».

Το μόνο που ξενίζει είναι η τελευταία φράση της τεχνικής έκθεσης που καρταλήγει ως εξής «*...δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το σημερινό σύστημα θα μπορούσε να ανταπεξέλθει επιτυχώς τις διαταραχές της 12^{ης} Ιουλίου*». Αλλά τότε γιατί δεν τις ανταπεξήλθε; Τέλος πάντων αν το πόρισμα θεωρεί ότι δεν υπήρξαν παραλείψεις, έτσι είναι αν έτσι νομίζετε...μέχρι την επόμενη κρίση!!!